

KLINIKA OKULISTYKI I OPTOMETRII

Kierownik Kliniki: prof. dr hab. n. med. Bartłomiej Kałużny

Lekarz kierujący oddziałem: dr n. med. Marzena Petrus

Sekretariat Kliniki - tel. 52 3655 849, fax: 52 3655 473

Sekretariat medyczny - tel. 52 3655 312/682, e-mail: okulistyka@biziel.pl

Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr. Jana Bizuela w Bydgoszczy, 85-168 Bydgoszcz ul. Ujejskiego 75

PR4_F78_w1

INFORMACJA DLA PACJENTA I ŚWIADOMA ZGODA NA WITREKTOMIĘ

Dokument ten przedstawia się Państwu w celu informacji i ułatwienia podjęcia prawidłowej decyzji dotyczącej proponowanej chirurgii gałki ocznej. Macie Państwo nieograniczony czas by spokojnie podjąć właściwą decyzję, prawo do zadawania pytań dotyczących postępowania medycznego, aby być pewnym swojej decyzji.

Informacja dotyczy:

- Proponowanego sposobu postępowania medycznego,
- Oczekiwanych korzyści,
- Ryzyka i odległych skutków,
- Konieczność i poddania się proponowanemu postępowaniu medycznemu,
- Alternatywnych metod postępowania medycznego,
- Przygotowania przed operacją,
- Wczesnego okresu pooperacyjnego.

Proponowany sposób postępowania medycznego

Witrektomia to zabieg polegający na chirurgicznym wycięciu ciała szklanego. Ciało szkliste jest to przejrzysta, galaretowata substancja wypełniająca centrum i tylną część gałki ocznej. Zachodzące z wiekiem lub pod wpływem różnych chorób oraz urazów zmiany w obrębie ciała szklanego prowadzą do uszkodzeń siatkówki, a w konsekwencji do pogorszenia lub utraty widzenia.

Najczęstsze wskazania do witrektomii to: niewchłaniające się wylewy krwi do ciała szklanego będące powikłaniami chorób ogólnoustrojowych (na przykład cukrzycy) lub urazów, odwarstwienia siatkówki o różnej przyczynie, otwory w plamce, błony przedsiatkówkowe i stany zapalne wnętrza oka. Zabieg polega na wykonaniu trzech niewielkich otworów w ścianie gałki ocznej, przez które

wprowadza się do wnętrza oka narzędzia chirurgiczne oraz światłowód. Za pomocą tych narzędzi wycina się ciało szkliste, usuwa się błony przed i podsiatkówkowe. Wycięte ciało szkliste zastępuje się jałowym płynem przypominającym roztwór soli fizjologicznej. W wielu przypadkach gałkę oczną wypełnia się powietrzem lub mieszaniną gazów rozprężających (SF_6 lub C_3H_8). Podanie gazów wiąże się z koniecznością utrzymywania przez kilka dni po zabiegu określonej pozycji (na przykład pozycja leżąca lub siedząca z twarzą skierowaną ku dołowi). Podany gaz ulega stopniowemu wchłonięciu w ciągu 7 – 20 dni, co wiąże się z poprawą widzenia. W czasie kiedy gałka wypełniona jest gazem rozprężającym niemożliwe jest latanie samolotem. W niektórych przypadkach konieczne jest wypełnienie gałki ocznej olejem silikonowym, który dociska siatkówkę do ściany gałki ocznej. Olej silikonowy zwykle pozostaje w gałce do sześciu miesięcy, a następnie jest usuwany. Stabilizacja ostrości wzroku po zabiegu następuje w okresie od 1 do 3 miesięcy.

Oczekiwane korzyści

Usunięcie ciała szklanego i związanych z nim patologii, w wielu przypadkach pozwala na przywrócenie prawidłowego stanu siatkówki oraz usunięcie przeszkód w widzeniu.

Należy pamiętać, że witrektomia nie zawsze powoduje poprawę widzenia i w części przypadków nie udaje się uzyskać pomyślnego wyniku leczenia. Efekt operacji zależy w dużej mierze od stopnia przedoperacyjnego uszkodzenia siatkówki. W niektórych przypadkach witrektomię trzeba powtórzyć. W okresie pooperacyjnym mogą wystąpić stany zapalne lub inne powikłania pooperacyjne wymagające dodatkowego leczenia z pobytem w szpitalu włącznie.

Całkowite wycięcie ciała szklanego podczas witrektomii często wymaga usunięcia soczewki własnej pacjenta nawet jeśli jest przejrzysta w oddzielnej operacji przeprowadzanej najczęściej 1-2 miesiące przed witrektomią. Podczas tego zabiegu w miejsce soczewki własnej wszczepia się soczewkę sztuczną.

Oczekiwane i możliwe efekty witrektomii to:

- poprawa ostrości widzenia,
- stabilizacja ostrości widzenia,
- spowolnienie rozwoju choroby uszkadzającej wzrok,
- odtworzenie warunków anatomicznych gałki ocznej.

W części przypadków, aby uzyskać zamierzony efekt w postaci poprawy ostrości widzenia, zabieg witrektomii wykonuje się w połączeniu z innymi zabiegami, np. usunięciem zaćmy, założeniem opaski lub plomby wgłębiającej ścianę gałki ocznej.

Ryzyko i odległe skutki

Witrektomia jest zabiegiem związanym ze stosunkowo wysokim ryzykiem powikłań, których konsekwencją może być nawet utrata wzroku w oku operowanym.

Do najpoważniejszych powikłań należy:

- pooperacyjny, czasowy wzrost ciśnienia wewnątrzgałkowego,
- odwarstwienie siatkówki,
- stany zapalne oka,
- krwotoki do wnętrza oka,
- zaćma (w przypadku zabiegów z podaniem gazu rozprężającego w oczach z zachowaną soczewką własną, szybszy postęp zmętnienia soczewki obserwowany jest w każdym operowanym przypadku),
- nieszczelność rany pooperacyjnej,
- ból pooperacyjny.

Konieczność poddania się proponowanemu postępowaniu medycznemu

Należy podkreślić, że witrektomia jest zabiegiem, który nie daje gwarancji poprawy zdolności widzenia, jednak bez podjęcia ryzyka operacji pacjent będzie skazany na stopniowe pogarszanie zdolności widzenia aż do całkowitej utraty wzroku. Wskazane jest szybkie wykonanie operacji w oczach z odwarstwowaną siatkówką. Niewykonanie zabiegu wiąże się w tym przypadku z nieodwracalną ślepotą.

Alternatywne metody postępowania medycznego

- zabieg wgłobieniowy (naszycie plomby na powierzchnię twardówki),
- podanie gazu do wnętrza gałki ocznej,
- iniekcja leku do komory ciała szklistego.

Lekarz kwalifikujący do operacji witrektomii decyduje o wyborze najlepszego dla pacjenta postępowania medycznego.

Przygotowanie do zabiegu

Kwalifikacji do zabiegu dokonuje lekarz okulista po dokładnym zbadaniu, wykonaniu dodatkowych badań oraz sprawdzeniu dostarczonej przez pacjenta dokumentacji medycznej. Na podstawie tego badania zostaje ustalony rodzaj zabiegu oraz znieczulenia. W większości przypadków witrektomia wykonywana jest w znieczuleniu miejscowym. W bardziej skomplikowanych przypadkach, kiedy spodziewamy się dłuższego zabiegu konieczne jest znieczulenie ogólne.

W przypadku znieczulenia miejscowego należy wykonać następujące badania: morfologia krwi, czas krwawienia i krzepnięcia, EKG, Hbs, HCV.

W przypadku znieczulenia ogólnego należy wykonać następujące badania: morfologia krwi, czas krwawienia i krzepnięcia, BUN, kreatynina, rtg klatki piersiowej, Hbs, HCV.

W przypadku chorób przewlekłych konieczna jest opinia lekarza rodzinnego lub odpowiedniego specjalisty o stanie zdrowia i ewentualnym ryzyku znieczulenia miejscowego lub ogólnego.

W przypadku operacji w znieczuleniu ogólnym po wykonaniu powyższych badań oraz uzyskaniu opinii lekarza rodzinnego pacjent będzie badany przez anestezjologa, który wydaje ostateczną zgodę na przeprowadzenie zabiegu. Pacjenci zgłaszają się do kliniki około dwóch godzin przed zabiegiem o wcześniej wyznaczonym terminie. Zabieg trwa od jednej do dwóch godzin.

Zabiegi wykonywane są w trybie jednodniowym lub jednodobowym pobytem. Wizyta kontrolna odbywa się w wyznaczonym terminie podanym na wypisie. Na wypisie pacjent otrzymuje dokładnie informacje dotyczące daty, miejsca i godziny wizyty, a także ewentualne zalecenia do tego czasu np. stosowanie leków, unikanie wysiłku fizycznego.

Przygotowanie do witrektomii

1. Pięć dni przed operacją należy w porozumieniu z lekarzem rodzinnym odstawić wszystkie leki obniżające krzepliwość krwi (Acard, Acenocumarol, Polocard itp.).
2. Na trzy dni przed operacją do obu oczu należy podać krople antybiotykowe.
3. Inne stale stosowane leki należy zażyć po raz ostatni przed godziną 9.00 w dniu operacji.
4. Pacjenci chorujący na jaskrę w dniu zabiegu powinni stosować leki przeciwjaskrowe zgodnie ze wcześniejszymi zaleceniami.
5. W dniu poprzedzającym zabieg należy spożyć lekkostrawną kolację, a w dniu zabiegu mały posiłek na 5 godzin przed przybyciem do Kliniki. Pacjenci chorujący na cukrzycę powinni spożywać posiłki typowo, zgodnie z zaleceniami diabetologa.
6. Dodatkowe zalecenia co do stosowania lub odstawiania leków przedstawia anestezjolog w trakcie wizyty kwalifikacyjnej (w przypadku znieczulenia ogólnego).
7. Do kliniki proszę zabrać własną piżamę lub koszulę nocną.
8. O terminie zabiegu oraz godzinie przybycia do kliniki zostaną Państwo poinformowani przez sekretarkę medyczną.
9. Powrót do domu następuje w dniu operacji lub następnego dnia.

Wczesny okres pooperacyjny

Gojenie rany pooperacyjnej trwa około 1 miesiąc. W tym okresie należy:

- zgłaszać się do badań kontrolnych według zaleceń okulisty,
- przestrzegać zaleceń dotyczących stosowania kropli do oczu,
- prowadzić oszczędzający tryb życia i unikać wysiłku fizycznego, szczególnie w okresie pierwszego miesiąca po zabiegu,
- unikać pochylania się i napinania mięśni brzucha, sięgając po rzeczy z podłogi należy wykonać przysiad,
- nie podnosić ciężkich rzeczy,
- nie uprawiać sportu, nie jeździć na motorze, rowerze do pół roku po zabiegu,
- w razie potrzeby stosować słabe środki ułatwiające wypróżnianie,
- unikać zaciskania powiek, szczególnie przy kaszlu, kichaniu czy ziewaniu,
- stosunki płciowe można podjąć najwcześniej po 3 tygodniach od operacji,
- nie uciskać operowanego oka i nie trzeć go,
- ewentualną wydzielinę usuwać wilgotnym, czystym wacikiem unikając uciskania powiek,
- w drugim tygodniu po zabiegu można myć głowę odchylając ją do tyłu i unikając dostania się wody i szamponu do oka,
- nie stosować gorącej kąpieli, nie korzystać z sauny.

Pacjent może mieć uczucie ciała obcego pod powieką w przypadku konieczności założenia szwów na ranę pooperacyjną.

Świadoma zgoda pacjenta na witrektomię.

Każda interwencja medyczna wiąże się z możliwością wystąpienia powikłań.

Nazwisko i Imię.....Pesel:

Oświadczam, że zostałam/łem szczegółowo poinformowany o celu operacji i możliwości wystąpienia powikłań. Po uzyskaniu zrozumiałych dla mnie odpowiedzi na każde z postawionych przeze mnie pytań, wyrażam zgodę i zlecam przeprowadzenie wskazanej operacji. Zgadzam się również na ewentualne modyfikacje zabiegu mogące wystąpić w wyniku nieprzewidzianych okoliczności śródoperacyjnych w zakresie zgodnym z zasadami wiedzy medycznej.

Świadomie stwierdzam, że :

- w dniu kwalifikacji do zabiegu otrzymałem pisemną informację o zabiegu, możliwych powikłaniach, o tym jak przygotować się do operacji oraz informację o wczesnym okresie pooperacyjnym,
- miałem czas by zapoznać się z treścią zgody na proponowaną mi operację,
- miałem wystarczającą ilość czasu by uzyskać satysfakcjonujące mnie odpowiedzi na zadane pytania dotyczące choroby i zabiegu i ewentualnych powikłań, od lekarza kwalifikującego mnie do zabiegu oraz lekarza operującego,
- przyjmuję do wiadomości, że wszelkie dodatkowe zabiegi oprócz wymienionych w formularzu zostaną przeprowadzone jedynie po to, by uratować mi życie lub zapobiec poważnemu zagrożeniu mego zdrowia.
- zgadzam się/nie zgadzam się na przeniesienie do innego szpitala, jeśli wymagać tego będzie mój stan zdrowia,
- oświadczam, że poinformowałem lekarza o wszystkich moich chorobach i dolegliwościach,
- oświadczam, iż nie zataiłem żadnych informacji dotyczących mojego stanu zdrowia, chorób itp.

Rokowanie:

Prawdopodobieństwo powodzenia proponowanej operacji jest w Pani/Pana przypadku:

duże

średnie

ograniczone

Zgoda na ewentualną konieczność rozszerzenia zabiegu podczas jego trwania

Tak

Nie

Pytania Pacjenta

.....

1. Oświadczam, że podczas wywiadu lekarskiego i badania nie zataiłem/łam* istotnych informacji dotyczących stanu zdrowia, badań, oraz przebytych chorób.

Niniejszym oświadczam, iż zapoznałem/łam* się z treścią niniejszego formularza oraz zostałem/łam* poinformowany/na* o proponowanym rodzaju leczenia. Oświadczam, iż miałem/łam możliwość nieograniczonego zadawania pytań dotyczących proponowanego leczenia i otrzymałem/łam na nie odpowiedź.

Data i podpis pacjenta

Data i podpis przedstawiciela ustawowego.....

Data i podpis operatora.....

Wyrażam dobrowolnie zgodę na przeprowadzenie proponowanej operacji

Data, **godzina** i podpis pacjenta

Data i godzina i podpis przedstawiciela ustawowego

Nie wyrażam zgody na przeprowadzenie proponowanej operacji

Data, godzina i podpis pacjenta

Data, godzina i podpis przedstawiciela ustawowego.....

(Uzasadnienie przez pacjenta/przedstawiciela ustawowego odmowy wyrażenia zgody na przeprowadzenie proponowanej procedury medycznej /zabiegu)